

Govor o onome što nas se ne tiče

<"xml encoding="UTF-8?">

Pretjerivanje u govoru

Pod pretjerivanjem u govoru podrazumijevaju se preveliko brbljanje, dugi uvodi i pokušaji, da se ono što se može u kratkim crtama saopćiti, uljepšava i dotjeruje odugovlačeći u nedogled i, na takav, nadasve ohol način, pokušava graditi imidž pismene, obrazovane i rječite osobe. Takva vrstu govora osudio je Vjerovjesnik, s.a.v.s., riječima koje prenosi Džabir, r.a: "Najmrži su mi i najdalji od mog mjesta (u Džennetu) oni koji puno pričaju, koji su opširni u svom govoru i koji kitnjasta govore. Fatima, r.a, Poslanikova, s.a.v.s., kćerka prenosi hadis u kojem Vjerovjesnik, s.a.v.s., ističe: Najgore u mom ummetu su one osobe koje uživaju u raskoši, hrane se probranim jelima, oblače luksuznu odjeću i pretjeruju u govoru. Koliko je Allahov Poslanik, s.a.v.s, osuđivao pretjerivanje u govoru, izliv riječi za koje ne postoji nikakva potreba i svojevrsno brbljanje, najbolje će ilustrirati hadis koji prenosi 'Abdullah b. 'Amr, r.a: Allah, uistinu mrzi onoga koji pretjeruje u govoru i palaca svojim jezikom kao što to krava čini dok preživa travu. Treba napomenuti da se pod kitnjastim, opširnim i pretjeranim govorom podrazumijeva govor koji rezultira ohološću i naglašenom rječitosti, kako bi se i, na taj način, uzdiglo i izdvojilo .nad drugima, što je, svakako, po islamskim propisima pokuđeno i neprimjereno

Govor o onome što nas se ne tiče

Vrijeme koje je Allah Uzvišeni podario čovjeku, ukoliko ga on uspije iskoristiti na najbolji mogući način, njegovo je najveće bogatstvo i njegov neprocjenjivi kapital. Razumljivo, ako ga koristi za ono što ga se ne tiče, gubi ogroman dio tog kapitala, koji je mogao obrnuti i oploditi da ga je iskoristio za ono što Allah Plemeniti voli. Znajući za ljudsku opuštenost, ležernost i bespotrebno gubljenje značajnih poena na ovome svijetu, Allahov poslanik, Muhatmmmed, s.a.v.s., je upozoravao: Od ljepote islama nekog čovjeka je da se kloni onoga što ga se ne tiče! Čovjekova sklonost da se interesira za ono što ga se ne tiče je njegova želja da sazna nešto od

čega neće imati ni dunjalučke, a ni ahiretske koristi. Kloniti se onoga što se čovjeka ne tiče, ne znači udaljavanje od toga zbog nezainteresiranosti, nepostojanja želje, htijenja ili čovjekovih prohtjeva, nego isključivo zbog respektiranja islama i udaljavanja od bilo koje vrste aktivnosti koju Allah, dž.š., ne preporučuje. Udaljavanje od onog što se direktno ne tiče određene osobe je, ustvari, upotpunjenj i uljepšavanje njegove vjere. Naime, svaka osoba koja je svjesna svoga Gospodara i koja konstantno ima na umu da ga njegov Gospodar prati, vidi, čuje i nadzire, osjeća potrebu, kako to lijepo artikuliraju islamski učenjaci kada komentiraju ovaj hadis, da ostavi i izbjegne ono što ga se ne tiče, a bavi se onim od čega će imati koristi i Allahovu nagradu. Neki islamski autoriteti ustvrdili su da citirani hadis simbolizira jedno ogromno etičko načelo. Oni smatraju da se kompletan čovjekov bonton može graditi na samo četiri hadisa:

1. "Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori samo dobro ili, neka šuti!"

2. "Od ljepote islama jednog čovjeka je da se kloni onoga što ga se ne tiče!"

3. "Na upit jednog ashaba da ga posavjetuje, Vjerovjesnik, s.a.v.s., mu je samo rekao: Ne srdi se!"

4. "Pravi vjernik voli svome bratu ono što voli sebi."

Kloniti se onoga što nas se ne tiče je izuzetna vrlina koju nije lahko priskrbiti u životu. Onaj ko se okiti spomenutim svojstvom zaogrnuo se kvalitetom istinoljubivosti, kao što Sehl ibn Abdullah upozorava: Onome koji govori ono što ga se ne tiče, uskraćena je vrlina istinoljubivosti! A to svojstvo bi mu uveliko otvorilo velike mogućnosti obasipanja Allahovom, dž.š., milošću, a u suprotnom, kako ističe Hasan el-Basri, ta milost i briga će biti uskraćeni: U znake da je Allah Uzvišeni napustio i na cjedilu ostavio nekog roba spada i to što mu je dao da se zabavi onim što ga se ne tiče. Svi smo, nažalost, svjedoci koliko je ovisnost o zanimanju za nešto što nas se ne bi trebalo ticati uprisućena u našoj praksi i svakodnevnoj komunikaciji. Vrlo je bitno biti svjestan te štetne osobine i pokušavati, koliko je u našoj moći, odagnavati je iz svoje svakodnevnice i našeg praktičnog života. Rijetke su osobe koje su imune na tu vrstu bakterije koja hara u našim svakodnevnim komunikacijama i kontaktima. Prethodne generacije su se, takođe, borile sa tom štetnom osobinom. Tako Muverrek el-'fdžli kaže: Ima nešto što toliko i toliko godina pokušavam naučiti, a što mi nikako ne polazi za rukom. No, ja se nikada neću okaniti da to postignem. Kada su ga upitali o čemu se radi, on je odgovorio: Pokušavam se naučiti da se ne osvrćem na ono što me se ne tiče. Mi nismo svjesni opasnosti koju donosi ta loša osobina. Koliko ta anomalija može naštetiti čovjeku najbolje će ilustrirati hadis koji prenosi Enes, r.a: Jedan mladić je poginuo kao šehid u borbi na Uhudu. Na trbuhu smo mu našli kamen koji je vezivao zbog gladi. Majka mu je obrisala prašinu sa lica i rekla: 'Neka ti je prijatan Džennet, sinko!' Na ove riječi Vjerovjesnik, s.a. v. s., je reagirao: 'A otkud ti znaš? I

Možda je govorio nešto što ga se ne tiče i škrtario zbog onoga što mu ne bi naštetilo? Izbjegavanje te štetne osobine može čovjeku donijeti neslućene blagodati. U nekim predajama kaže se da izbjegavanje onog što nas se ne tiče može čak rezultirati Džennetom i njegovim ljepotama. U predaji Muhammeda b. Ka'ba spominje se da je jednom prilikom Allahov Poslanik, s.a.v.s., dok je sjedio sa svojim ashabima, rekao: Prvi koji uđe na ova vrata je jedan od stanovnika Dženneta! Na vratima se prvi pojavio 'Abdullah b. Selam, r.a. Ashabi su, nakon toga, prišli Abdullahu b. Selamu, r.a., i obavijestili ga o tome, a onda ga zamolili: Reci nam o svom djelu koje ti smatraš najboljim i za koje očekuješ Allahovu nagradu! On im je skromno odgovorio: Ja sam slab, ali ako za nešto očekujem Allahovu nagradu onda je to zbog toga što .nikome ne mislim zlo i što izbjegavam ono što me se ne tiče